

DIN CUPRINS

Publicație editată de Aquatim
An 13, nr. 155 Tiraj: 1000 exemplare

5 / 2022

AQUA NATURA **Concurs internațional**
„Apa pe care ne-o dorim”

în CETATE **Familia Aquatim** ❤️

AQUA TEHNICA **Evenimentul anului pe tematica apei**

un de VORBA **„Inteligența Artificială va manifesta oarecum sufletul nostru”**

Evenimentul anului pe tematica apei

AQUA TEHNICA În perioada 28-30 septembrie, Asociația Română a Apei organizează Forumul Regional al Apei „Dunăre-Europa de Est”. Manifestarea va avea loc la Pavilionul REDAL EXPO din municipiul Sibiu, iar invitații sunt profesioniști din domeniul apei, reprezentanți ai autorităților centrale și locale și oameni de afaceri din România și din străinătate.

Unul dintre punctele principale de interes îl reprezintă expoziția de specialitate „ExpoApa”, ajunsă la a 22-a ediție, în cadrul căreia vor fi prezentate cele mai noi echipamente implicate în tratarea apei potabile și a celei uzate. De asemenea, programul Forumului Regional al Apei „Dunăre-Europa de Est” 2022 conține un seminar organizat de Comisia Principală Proiecte și Fonduri Nerambursabile împreună cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, precum și

un workshop economic internațional organizat de Comisia Principală Dezvoltare Economie cu sprijinul Asociației Internaționale a Apei. Pe lângă aceste evenimente va avea loc tradiționalul concurs „Instalare bransament sub presiune”, dedicat instalatorilor din cadrul companiilor de apă, care trebuie să răspundă provocării de a executa un bransament nou la o rețea de fontă ductilă aflată sub presiune.

Președintele Asociației Române a Apei, dr.ing. Ilie Vlaicu: „A.R.A. promovează politicile din domeniul apei și strategiile globale în vederea atingerii obiectivelor de dezvoltare durabilă, iar scopul Forumului Regional al Apei «Dunăre-Europa de Est» este îmbunătățirea performanțelor și creșterea eficienței tehnice și manageriale, oferind informații de actualitate pentru dezvoltarea sectorului apei din România și țările din regiune”.

Ilie Vlaicu: „Industria apei, ca proiect de țară”

După trei ani de pauză fortuită, Sinaia a găzduit, la finele lunii trecute, Adunarea Generală a Asociației Române a Apei, revederea operatorilor de apă fiind cu atât mai așteptată.

Întâlnirea a fost una importantă, girată de către președintele ARA, Ilie Vlaicu, precum și de către Roxana Mînzatu, secretar de stat, Guvernul României, Cancelaria Primului Ministru, vizând teme de interes imediat pentru oamenii apei.

Ilie Vlaicu a lansat o provocare, acceptată imediat de către cei prezenți, formulată astfel: „Industria apei, ca proiect de țară”.

La Sinaia, s-au discutat și punctat subiecte de corelare și integrare a finanțărilor diverse, europene sau naționale, pentru sectorul de apă și apă uzată, anunțate a fi prioritare pentru Executivul României împreună cu ministerele, autoritățile de management pentru fonduri europene, autoritățile locale din urban și rural, operatorii regionali de apă, proiectanții și constructorii din șantierele deschise pe proiecte de apă.

Secretarul de stat Roxana Mînzatu a prezentat câteva cifre legate de fondurile necesare și cele disponibile pentru sectorul apă - apă uzată.

Spre exemplu, necesarul estimat (BERD) de finanțare strict pentru conformare la directivele europene este de 24,5 miliarde euro.

Sursele nerambursabile alocate, în acest moment, sectorului de apă - apă uzată sunt de 968 milioane de euro, finanțare europeană prin PNRR 2021-2026:

- Extinderea sistemelor de apă și canalizare în aglomerări mai mari de 2000 de locuitori echivalenți, prioritizate prin Planul accelerat de conformare cu directivele europene – 600 milioane euro – consultare publică ghid - iulie 2022, lansare Ghid – octombrie 2022.

- Colectarea apelor uzate în aglomerări mai mici de 2000 de locuitori echivalenți, care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă și / sau afectează arii naturale protejate – 200 milioane euro – consultare publică Ghid - iulie 2022, lansare ghid – octombrie 2022.
- Sprijinirea conectării populației cu venituri mici la rețelele de alimentare cu apă și canalizare existente – 168 milioane euro – consultare publică Ghid – octombrie 2022 – lansare apel – decembrie 2022.

Detaliile vor fi publicate pe: www.mipe.gov.ro, www.afm.ro.

Secretarul de stat a prezentat și alte linii de finanțare:

2,5 miliarde de euro – finanțare europeană (Politica de coeziune) prin Programul Operațional Dezvoltare Durabilă 2021-2027, dedicată proiectelor regionale (implementate prin ADI Apă-canal și Operatorii regionali apă) care vizează investiții pentru circa 400 UAT-uri însumând circa 1,4 milioane locuitori beneficiari - proiecte care vor fi făcute din actualul POIM sau investiții noi care vor fi începute de operatorii regionali.

Detaliile vor fi publicate pe: www.mipe.gov.ro.

Urmează alte 4,5 miliarde de euro – finanțare de la bugetul de stat prin Programul de investiții „Anghel Saligny” pentru finanțarea sistemelor de apă și canalizare - cereri de finanțare depuse de autoritățile locale, aflate în curs de aprobare;

Detaliile vor fi publicate pe: www.mdlpa.ro.

Nu în ultimul rând, există 200 de milioane de euro – finanțare din bugetul Fondului pentru mediu (sisteme de alimentare cu apă și canalizare, stații de epurare și tratare a apelor uzate) - publicare Ghid și lansare apel - semestrul II 2022.

Detaliile vor fi publicate pe: www.afm.ro.

Apa potabilă NU ESTE pentru udatul grădinilor

Începutul sezonului cald readuce în discuție o problemă pe care Aquatim o semnalizează an de an consumatorilor săi: udatul grădinilor și al spațiilor verzi din jurul imobilelor cu apă din rețeaua publică duce la scăderea drastică a presiunii apei de la robinet.

Peste tot în lume, sistemul de aprovizionare cu apă este dimensionat doar pentru consumul menajer al populației: gătit, băut, igienă, curățenie. În sezonul estival, când consumul menajer crește, folosirea apei potabile în alte scopuri poate provoca probleme în alimentarea tuturor consumatorilor la standardele obișnuite.

Pentru posesorii de grădini există însă și soluții alternative, pe care Aquatim le recomandă. Una e instalarea în gospodărie a unor bazine de captare a apei de ploaie și folosirea acesteia. O alta e forarea de puțuri de mică adâncime. Ca exemplu, folosind o pompă acționată de un motor de 1 kW, costul cu energia electrică folosită pentru un m³ de apă extrasă e de aproximativ cinci ori mai mic decât costul unui m³ de apă potabilă.

Consumatorilor care apelează, din păcate, la metoda necinstită de ocolire a contorului de bransament, pentru a evita înregistrarea consumului real de apă potabilă, le reamintim că, pe lângă disconfortul creat altor consumatori din acea rețea, o asemenea intervenție constituie infracțiune și se pedepsește conform legii.

Prin urmare, pentru evitarea acestor probleme și a restricțiilor care pot fi impuse, Aquatim face un apel către consumatori să nu utilizeze apa potabilă pentru udatul grădinilor.

Concurs internațional „Apa pe care ne-o dorim”

**AQUA
NATURA**

Etapa locală a concursului internațional de creație artistică pentru copii și tineri *Apa pe care ne-o dorim (The Water We Want)* s-a încheiat la începutul lunii mai. Au fost înscrise 72 de lucrări, aproape de trei ori mai multe decât anul trecut, realizate de copii și tineri cu vârste între 6 și 18 ani. Participarea la concurs a implicat circa 150 de elevi, de la 18 unități de învățământ-școli, grădinițe și afterschool.

A Beautiful Landscape on a Plastic Bottle's Label is not a Beautiful Landscape, DUINEA DARIA

Tema ediției 2022 a concursului a fost apa dulce, iar participanții au surprins aspecte diverse legate de natură și biodiversitate, ecosisteme, consum responsabil și poluare. Lucrările primite la Aquapic au fost nu doar mai multe, comparativ cu anul trecut, ci și mult mai bune. Desenele, cea mai accesată categorie de concurs, au scos la iveală talentul, dar și angajarea, implicarea autentică a copiilor și tinerilor în probleme de actualitate, cum ar fi starea mediului, poluarea și stilul de viață sustenabil.

„Proiectul nostru este despre cum vrem să fie apa, despre cum vrem să fim în armonie cu ea și cum vrem să o facem să devină mai puțin poluată. Apa este un miracol al naturii, darul nostru cel mai de preț, apa înseamnă viață. Este viitorul lumii.”, scrie un colectiv de elevi de clasa a VI-a de la Liceul Sf. Antim Ivireanul din Timișoara, în descrierea lucrării lor, intitulată *Noi și apa*.

Daria Duinea, 12 ani, Timișoara, finalistă a etapei locale, atrage atenția printr-o originală lucrare asupra pericolului prezent peste tot în jurul nostru – plasticul. „Din păcate, apa destinată consumului este tot mai mult vândută în sticle de plastic, care reprezintă o mare sursă de poluare. Potrivit National Geographic, doar una din 6 sticle ajunge să fie reciclată, restul sfârșind pe fundul oceanelor, pe câmpii, la gropile de gunoi sau în incineratoare. Pentru producția sticlelor, se consumă anual 30 de milioane de barili de petrol.”, ne spune Daria, vorbind despre lucrarea sa și dovedind că dincolo de exprimarea artistică, s-a documentat cât se poate de serios asupra problemei. Cei șase finaliști ai etapei locale și lucrările care s-au calificat pentru faza internațională de jurizare sunt:

Colectiv clasa 1, Liceul Teoretic Willam Shakespeare Timișoara: Water Fairy, Fairy of Life (Zâna apei, zâna vieții), categoria desen, 6-12 ani;

Amarilis Moisa, 13 ani, Școala Gimnazială nr. 24 Timișoara: Water Full of Life (Ape pline de viață), categoria desen 13-18 ani;

Daria Duinea, 12 ani, Școala Gimnazială nr. 24 Timișoara: A Beautiful Landscape on a Plastic Bottle's Label (Peisaj frumos pe eticheta unei sticle din plastic), categoria desen, 6-12 ani;

Alexandra Maria Trancă, 17 ani, Liceul Tehnologic Petrache Poenaru, Bălcești județul Vâlcea: The Flow of Water (Cursul apei), categoria desen, 13-18 ani;

Damaris Ianaș, 12 ani, Școala Gimnazială nr. 24 Timișoara: A Lake as Clean as a Glass of Water (Un lac curat ca un pahar cu apă), categoria desen, 6-12 ani;

Ingrid Vaștag, 8 ani, Liceul Teoretic Grigore Moisil Timișoara: The Water in Our Lives (Apa în viața noastră), categoria alte creații media, 6-12 ani

Finaliștii etapei locale 2022

Water Full of Life, MOISA AMARILIS

Lucrările pot fi vizionate pe pagina [Facebook Aquapic](#), și vor fi, de asemenea, publicate în expoziția digitală de pe site-ul dedicat concursului. Rezultatele finalei internaționale, în care se vor acorda șase premii a câte 300 de euro pentru cele mai bune lucrări de la fiecare categorie, vor fi anunțate în perioada mai-iunie.

The flow of water, TRANCĂ MARIA ALEXANDRA

Îi felicităm pe tinerii câștigători și pe profesorii lor coordonatori, Adriana Draî, Rodica Tache, Livia Trancă, Tamara Pantea, și le dorim succes și la etapa următoare! Mulțumim tuturor participanților pentru contribuțiile pline de inspirație, precum și cadrelor didactice pentru îndrumare și implicare.

Competiția *Apa pe care ne-o dorim* este organizată de [Rețeaua Internațională a Muzeelor Apei](#), sub patronaj UNESCO, în care Aquatim este membru, prin Centrul educațional Aquapic de la fosta Uzină de Apă Industrială a Timișoarei.

Loredana Leordean

Sezon plin la Aquapic

La Aquapic, centrul educațional pentru copii din Timișoara, gestionat de Aquatim, sezonul 2022 a început în forță, în luna aprilie. În câteva săptămâni, Aquapic a avut peste 500 de vizitatori, elevi care au aflat lucruri noi și interesante despre apă și mediu, participând la activitățile din programul centrului, jocuri interactive, concepute pe grupe de vârstă, toate desfășurate în aer liber, în frumoasa zonă verde din jurul vechii uzine de apă industrială.

Descoperirea uzinei, una dintre comorile de patrimoniu industrial ale Timișoarei, i-a fascinat pe toți vizitatorii, mai mari sau mai mici. Secretele clădirii s-au dezvăluit pe rând, pas cu pas – acționarea pompelor, manevrarea podului rulant, amplasarea rezervoarelor îngropate, sunetul

soneriei la care era legat telefonul pentru clienți. Tot la pas, împreună, am explorat poveștile apei și am despărțit mitul de realitate: oare erau pești în decantor, oare veneau copiii din cartier să patineze iarna pe bazinul înghețat?...

O altă aventură, nu mai puțin fascinantă, i-a așteptat pe elevii de gimnaziu (clasa a VII-a și a VIII-a) în minilaboratorul centrului. Ei au analizat probe de apă cu truse profesionale, familiarizându-se astfel cu instrumentarul de laborator (eprubete, spatule, pipete) și învățând cum se face o titrare, adică determinarea experimentală a concentrației unei soluții.

Reamintim că centrul rămâne deschis și pe perioada vacanței școlare, cu același program, de

luni până vineri, între orele 9 și 12. Accesul este gratuit și se face pe bază de programare online, la: <https://aquapic.aquademica.ro/rezervare/>. Oferta centrului se adresează grupurilor de elevi sau preșcolari, însoțite de cadre didactice – școală, grădiniță, afterschool, cerc de activități.

Cum ajungeți la Aquapic?

Adresa: Str. Frederic Mistral nr.1

Transport public:

Tramvai 1,2 stația Lalelelor

Troleibuz și autobuz 11, M11, E4 stația Virgil Economu

Vaporaș V1, stația Mihai Viteazul

FAMILIA AQUATIM

Nana, absolventă de Chimie, doctorat în Epurarea Apelor Uzate, șefă a Stației de Epurare (între 1996-2007), respectiv șefă a Secției Canal, din 2007 și până în prezent, femeie puternică, lider iubit, profesionist adevărat. De curând, pensionară. Incredibil, dar adevărat.

Nici n-a terminat bine facultatea că a și primit repartiție guvernamentală (1 septembrie 1986) la GIGCL Sector Buziaș, unde a fost primită cu foarte multă căldură, ghidată atent în detaliile importante ale muncii concrete, încurajată sincer. Și, uite-așa, Nana a realizat că, în acest domeniu fascinant al apei, fiecare zi e o provocare.

„Dacă, în cazul apei potabile, e mai simplu s-o cureți, în cazul nostru lucrăm, zilnic, cu o foarte mare necunoscută: vorbim despre 600 de kilometri de rețea de canalizare în care niciodată nu știi ce aruncă lumea: s-au schimbat produsele, apar substanțe noi, și trebuie să ajustăm în permanență procesul tehnologic de epurare. Provocarea majoră este ploaia. Întotdeauna ne ține în priză, trebuie să acționăm foarte repede și să luăm hotărâri rapide! În aceste situații, avem foarte mult de lucru. Vorbim despre adrenalina plus știință!”, spune șefa Secției Canal.

Dacă stăm să ne gândim că, într-o zi obișnuită, prin stație trece 1 metru cub pe secundă, Bega are un debit de 12-15 metri cubi pe secundă, iar la ploii torențiale cele șase pompe „se luptă” cu 24 metri cubi pe secundă, provocările echipei pe care a condus-o Nana sunt evidente.

Ea și tot managementul companiei s-au implicat în acțiuni de conștientizare a populației, de protejare a canalizării dar și a mediului înconjurător, ajungându-se frecvent la o repetiție obsesivă, dar atât de necesară: Canalizarea nu este coș de gunoi!

După fiica ei, Cristina, al doilea copil este Stația de Epurare. Nana a fost martor la absolut toată rețehnologizarea ei, una imensă, extraordinară, metoda ideală de învățare, de profesionalizare. Așa se învață Epurarea, așa se învață orice, totul până la urmă.

Motto-ul ei preferat? „Dacă echipă nu există, nimic nu există!

Nana e convinsă că omul se definește prin prisma copilăriei, că aici stă cheia viitoarei personalități a fiecăruia dintre noi, a ei a fost una extraordinară, de aici și lumina care-a însoțit-o dintotdeauna.

De la Dalai Lama (în preajma căruia a ajuns) citire, drumul spre fericire presupune trei secrete: hotărâre, efort și timp. Nana le-a avut și le are din plin, de partea ei!

Oana: în cazul ei, chiar este un 13 cu noroc, căci vocea și imaginea Aquatim, alias purtătorul nostru de cuvânt, a sărbătorit recent acest număr „tare” de la intrarea în familia companiei de apă și l-a marcat cu zâmbetul pe buze.

Are 37 de ani, este mămica unei minuni de Eduard, luptătoare pentru cauze nobile – cum îi place să se definească – implicată întotdeauna în rezolvarea crizelor, deținătoarea unei diplome care întărește și confirmă asta: în clasa a VIII-a, diriginta ei i-a oferit-o pentru curajul de-a-și spune, întotdeauna, punctul de vedere.

Puțin căpoasă, dar fix cât trebuie, Oana dă, rar, nas în nas cu pesimismul, preferând atitudini prietenoase interiorului ei și drumului ei prin viață, care n-are cum fi altfel decât lin și senin.

Peste câteva luni, Oana va fi din nou mămică, postură care-i stă tare bine, și pe exterior, și pe interior. Ne va părăsi din nou, dar, ce vorbesc, Oana nu ne părăsește vreodată, avem experiența „Edi-Tedi”. Se anunță, așadar, doi ani de... schimbat pampersși versus telefoane cu Familia-i din Comunicare, de preparat lapte versus discutat... Raport anual.

E o fată pe care, categoric, a schimbat-o maternitatea, a scos-o din zona „Merkel” – cum o defineam eu, glumind – adică o idee prea serioasă pentru lumea asta și așa, pe alocuri, ironic de scortoasă.

Oana, să-ți dea Dumnezeu un Edi the second, la fel de special, sau o Eliza de poveste, în fond tot ce-ți definește oaza stă sub aceste imperative!

Eugen, șef Compartiment Epurare - UIP, absolvent de Chimie Industrială, pasionat în egală măsură de știința pământului, dar și de fizică sau matematică, iubitor al părții aplicative, nu și al fenomenelor superficiale (materie de examen, nu metaforă), implicat în elaborarea Strategiei de nămol, dar și în pregătirea aplicației de finanțare pentru proiectul POIM, adeptul echilibrului în toate, dar și al formei supreme de relaxare: pescuitul.

Colegul nostru deștept și mereu surprinzător impresionează prin seriozitate, memorie incredibilă, deschidere și ingeniozitate. Ai toate șansele ca, dacă se nimerește o zi proastă și îl întâlnești, să-ți schimbi la secundă starea, după o serie rapidă de trei bancuri senzaționale. Dacă s-ar organiza un campionat de glume, noi știm cine ar fi premiantul Aquatim. Eu zic: și nu numai al Aquatim. Vorba lui, „de când mă știu, îmi place să râd. Dacă reușesc să-i fac și pe alții să se destindă, cu atât mai bine.”

În același taler al balanței ipotetice, garantez că, dacă am fi coopțați într-un concurs pe teme științifice, Eugen ar culege toți laurii.

Student al marelui profesor universitar doctor Desideriu Kohn – 62 de lucrări științifice în România la „Revista de chimie” a Academiei Române și în străinătate, cea mai mare parte în domeniul „Transferului de căldură la fierbere a soluțiilor”, autorul a nouă invenții brevetate și a unei serii de inovații certificate, un reper al chimiei timșorene și naționale – Eugen a reușit să-l impresioneze, și nu doar o dată, pentru că a fost singurul care a reușit să rezolve o problemă...aproape imposibilă. Parteneriatul maestru –discipol a fost unul rar și extraordinar, cum, poate, ne-am fi dorit mulți dintre noi să trăim în facultate, căci ce poate fi mai frumos decât să ți se arate interes științific și deschidere, dinspre cei care se numesc dascăli de carieră?!

După facultate, Eugen a intrat direct în creuzetul chimiei și al tehnologiei apei, în cadrul colectivului de cercetare integrat, condus de prof.dr.ing. Vasile Coheci, în cadrul ICPEAR – Facultatea de Chimie, Catedra de Bazele Tehnologiei Chimice – unde a activat timp de 10 ani.

Deținător, la rându-i, al unui brevet de invenție, autor de lucrări științifice în domeniul chimiei și tehnologiei apei, în opinia lui Eugen, totul e... chimie. Mai mult de atât, chimia și fizica nu se pot separa și, prin această dublă de aur, poți să-ți explici aproape tot ce se întâmplă în jur. Ecuația vieții proprii? „Echilibru în tot ceea ce faci!”, zice, din prima, Eugen.

Chiar dacă vorbim despre hiperboloidul cu două pânze sau despre lemniscata lui Bernoulli, despre strategia de nămol și serele pentru uscarea nămolului cu aport de căldură pe timp de iarnă din căldura recuperată din efluentul stației de epurare sau despre proiectele UIP, dialogul cu Eugen e ceva special: cert, e propriul dar, cu siguranță, a împrumutat și de la maestrul său din facultate harul vorbirii științifice.

În Aquatim, se regăsește și se îplinește profesional, aici lucrează din 2002 și mai are de gând să muncească mult și bine. Are hardul mare (sic!), rezistență la stres și empatie la colegi. E pasionat de Formula 1, pescuit, calculatoare, muzică bună și e deținătorul celui mai tare telefon mobil din firmă: al lui, plus încă șase, pornesc o mașină!

Cea mai mare captură a lui Eugen a fost un crap de 12 kilograme și n-are de gând să se oprească aici. Statul pe malul apei îl relaxează, echilibrul invocat în startul materialului e perfect într-un astfel de loc.

Dragă Eugen, sper din tot sufletul ca sinapsele mele să-ți mai facă față încă o mie de ani!

C. Radosav

Daniel Daia: „Inteligența Artificială va manifesta oarecum sufletul nostru”

Daniel Daia, șef operațiuni comerciale Infinityplus – companie elvețiană ce pune accent pe dezvoltarea de soluții integrate, simple și conforme, cu peste 30 de ani de experiență în organizații globale din diferite sectoare ale industriei: farmaceutică, energie, petrol și gaze, IT, dar și partener ITvizion, brand celebru pe piața mondială a digitalizării.

Pe Daniel l-am cunoscut odată cu organizarea Conferinței internaționale #AquaDigital 2022, sub umbrela Aquademica, prezența lui în ecuația noastră fiind o revelație.

Invitatul nostru a fost și este, categoric, impresionant, cu un CV pe măsură: a început să studieze fundamentele culturii și ale limbii, a continuat cu istoria civilizațiilor, a filozofiei și a științelor, a evoluției ideilor de-a lungul secolelor, urmată de structura comunicării sociale, axată în principal pe internet și video, a culminat cu un summum al culturilor, mentalităților și modelelor de comunicare, ce influențează dezvoltarea economiilor și a politicii la nivel global.

Daniel a absolvit Universitatea de Vest Timișoara, dar și Pontificia Universitas Gregoriana. Recunosc, de aici a pornit dorința mea de-a-l cunoaște mai bine, pentru că este prima persoană cu un ASEMENEA portofoliu personal și educațional, cu care am avut șansa să stau de vorbă. Vreodată. Pare, oricum, că vine din altă lume, una așezată, verticală, perfectă, filosofică fix atât cât să-i permită să supraviețuiască acesteia... deloc așa. În fapt, Daniel Daia vine din lumea lui, cea în care realitatea realitate merge mână în mână cu realitatea virtuală, însă STRICT reglementate, și una, și alta, în care dimensiunea umană și cea reală se împacă, în care Nihil sine Deo rămâne axiomă, și pentru om, și pentru robot. Da, pare și sună curios, veți înțelege, cu siguranță, ideea fenomenală, după ce veți parcurge, sper, cu atenție și fascinație, acest interviu extraordinar, cu un om genial.

Cine ești, Daniel? (oricum ar suna asta...)

Este o întrebare veche de când lumea. Nosce te ipsum. Cunoașterea de sine este un proces care durează toată viața. Și oricum răspunsurile la acest gen de întrebări sunt aproape inexprimabile în categorii raționale. Totuși, ca să răspund pe moment: sunt Dani. Mai adaug că există un documentar care îmi place, unde această întrebare este recurentă și cumva poți să percepi răspunsurile, pentru că este realizat de un artist. Este vorba despre Talking Heads al lui Krzysztof Kieslowski.

CV-ul tău frapează, în cel mai bun sens al cuvântului: de ce Filologie, România, dar, mai ales, ACEA Universitate, Italia? Ce este Pontificia Universitas Gregoriana, căci pentru noi, cei de aici, este chiar o raritate?! Ce te-a atras, cum au fost anii de studiu într-un astfel de edificiu academic special?

Acest parcurs nu a fost o planificare rațională dal capo al fine. Viața în sine are o doză de imprevizibil. Cert este că a fost un parcurs educațional bun și am avut ocazia, atât în România cât și în Italia, să am profesori cu personalitate bine definită și puternică. Pentru România primul care îmi vine în minte este domnul Ion Pătrulescu, iar pentru Italia domnul Gianfranco Basti.

Ai trecut prin tot spectrul educațional pe care l-ar putea „vedea” (și l-ar putea dori!) un om, în viața asta. Practic, ai învățat de toate. Te consideri norocos sau doar extrem de bine orientat? Ai avut un „ghid” aparte, ai fost doar tu?

Un ghid nu neapărat, cel puțin dacă este să mă gândesc la tot parcursul educațional la care faci referință, dar repere da. Tocmai am menționat mai sus două dintre ele. Și prin repere înțeleg nu doar persoane pe care le-am întâlnit, dar și persoane pe care nu le-am întâlnit. Și, dacă este să mă refer la acestea din urmă, pe lângă reperul cultural iudeo-creștin, mi-ar veni acum în minte Homer, Shakespeare, Platon, Eminescu, Umberto Eco, Kundera, Coelho, Eisenstein, Orson Welles, Hitchcock, Kieslowski, Coppola, Kubrick etc.

Noi ne-am cunoscut într-o ecuație tehnică, digitală de-a binelea (sic!). Explică-ne, te rog, cum se împacă zona umanistă cu ceea ce faci tu, acum? Detaliază ce faci (tehnic) acum.

Încep cu ultima parte a întrebării. Ce fac zi de zi este că descopăr, creez și dezvolt oportunități de digitalizare industrială împreună cu partenerii noștri. Este vorba despre un proces de dialog pentru că fiecare companie este diversă iar nevoile lor de business, deși uneori similare, de multe ori sunt diverse. Iar digitalizarea fiind un instrument foarte bun care le poate ajuta să își îndeplinească obiectivele de business, discutăm tot timpul cu ele pentru a le înțelege mai bine și a descoperi împreună în ce măsură și în ce mod tehnologia le poate ajuta să inoveze. Referitor la prima parte a întrebării, dacă am trăi în Perioada Renașterii, răspunsul ar putea avea legătură cu ideea de homo universalis. Dar în prezent, când, prin comparație, nivelul cultural este foarte scăzut, nu putem avea asemenea pretenții. Deci, ca să răspund concret, aș spune că se împacă foarte bine și voi explica de ce. Științele reale derivă de fapt din filosofie, chiar și matematica. Și illo tempore din sfera sacralului. Am avut un curs bun la Universitatea Gregoriana intitulat Storia delle idee moderne e contemporanee ținut de domnul Gianfranco Basti. Este adevărat că obiectul lui era legat strict de nașterea științei moderne, de la Galilei la Kant, însă a fost un exercițiu bun de urmărire a evoluției ideilor pe parcursul secolelor. Ideile, după ce se nasc, au viața lor, dincolo de autorul originar. Ele evoluează în timp și se transformă. În spatele multor lucruri fără de care nu ne-am putea trăi viața astăzi, cum ar fi microprocesoarele, există idei evolute pe parcursul secolelor. La fel și cuvintele au viața lor proprie pe parcursul mileniilor. Adică, dimensiunea umană și cea reală se împacă, în sensul că cea umană îți oferă o înțelegere mai profundă asupra științelor exacte.

Ai studiat o listă lungă de discipline fascinante, cum de nu ai rămas... acolo, în acea zonă a frumuseții umane până la urmă? Ce o fi frumos în AI? Cum să accepte cineva însuflețit faptul că, la un moment dat, ar putea fi înlocuit de o mașină?

Frumusețea nu este confiscată și deținută de anumite discipline umane. Spunem, în engleză, că în ultimă instanță the beauty is in the eyes of the beholder. Pentru a veni un pic spre A.I., chiar spre un A.I. puțin apocaliptic, aș cita-o pe Dolores Abernathy din seria TV Westworld, care era un android A.I.: „some people choose to see the ugliness in this world, the disarray. I choose to see the Beauty. To believe there is an order to our days. A purpose. I know things will work out the way they're meant to”. Cu alte cuvinte, frumusețea există peste tot unde există oameni care aleg să o vadă. Acest lucru poate fi aplicabil și unui android, dar revin mai încolo pe tema asta. În primul rând că Inteligența Artificială reală devine posibilă acum, odată cu apariția procesoarelor cuantice și a sistemelor haotice dinamice nonlineare, ceea ce înseamnă un sistem autonom care va genera mai multă informație decât primește în condițiile inițiale, într-un mod similar cum funcționăm noi ca ființe

umane, din punct de vedere informațional. Fac acum o referință la filmul A.I. conceput de Kubrick și realizat de Spielberg. Adică A.I. în sine nu poate fi chiar neînsuflețit și lipsit de frumusețe. Pentru că este însuflețit de omul care îl creează, care are suflet. Cât de viu, în sensul de organic, poate fi A.I. sau nu, asta este un alt subiect. Ce vreau să spun cu această referință este că, potrivit lui Platon, ideile, precum de altfel și sufletul, sunt eterne și transcend ființa umană. Acest lucru este aplicabil și creației umane, dacă este inspirată. Atunci când, în film, Profesorul Hobby îl creează pe copilul android David, el creează copilul perfect care corespunde ideii de copil, care ideii știm de la Platon că sunt perfecte. După care, în urma interacțiunii dintre David și Monica, ia naștere fiul David. La rândul său, va fi fiul perfect care va iubi până la capăt cu o speranță neclintită, va învinge coșmarul generat de oameni în viața lui, îl va transcende atât pe creatorul său uman cât și pe extraterestrii care îl găsesc înghețat peste mii de ani și, datorită credinței sale, Monica va fi readusă pentru un timp la viață, un timp pe care David refuză să îl vadă ca fiind limitat, ci este perceput ca fiind o zi eternă. Adică, în realitate, Inteligența Artificială va manifesta oarecum sufletul nostru, ideile noastre, eterne sau efemere, și, din acest punct de vedere, nu este chiar neînsuflețită. În funcție de cine o creează și o folosește, poate fi un ajutor sau un coșmar, pentru că va fi manifestarea a ceea ce suntem noi. Dat fiind că civilizația umană a trecut și prin momente de coșmar de-a lungul istoriei, vom avea nevoie să o reglementăm.

Ce prevalează, în opinia ta? Creierul sau sufletul? Inteligența sau omenia? Cât de des ai observat că ele merg „împreună”? Te afectează atunci când nu merg la braț?

Nu prea mă dau în vânt după opoziția unor categorii raționale, atunci când vine vorba de ființa umană. Mai ales că vom ajunge să discutăm despre lucruri inexplicabile, precum conștiința umană. Dar, ca să răspund la întrebare, cred că ceea ce înțelegeau anticii prin aurea mediocritas sau est modus in rebus, ar corespunde unui răspuns adecvat, adică orice lucru cu măsura corectă și la locul potrivit este bun.

Interviu de Crenguța Radosav

AQUAȘTIRI

Publicație lunară editată de Aquatim SA

www.aquastiri.ro

Redactor-șef: Crenguța Radosav

Redactori: Alin Anchidin
Crina Chirilă
Alex Potcoavă

Cap limpede: Robert Șerban

Design: Loredana Tîrzioru

Tehnoredactare: Alina Guțuleac

Contact: 0256 201370

E-mail: aquastiri@aquatim.ro